

کۆمه له - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان

کۆمه له - حزب سوسیالدموکرات کردستان

The Social Democratic Party of Kurdistan

Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

هێرشی تورکیا و ئێران و کوێره کۆلانی هه‌لۆیسته‌کان

هێرشی دووقۆلایی تورکیا و ئێران بۆ سهر کوردستان، به‌تایبه‌تی به‌زاندنی سنوره‌کانی هه‌ریمی کوردستان و گه‌یاندنی زهره‌ری گیانی و مالیی به‌ دانیشتوانی ئه‌و ناوچانه، سه‌رجه‌م خه‌لکی کوردستان و هه‌یزه‌ سیاسیه‌کانی کوردستانی ناچار به‌ هه‌لۆیست کردووه.

له‌و بابته‌وه‌ گرینگه‌ جارێکی دیکه‌یش کۆمه‌له‌ - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان هه‌لۆیستی خۆی به‌ رای گشتیی کوردستان و جیهانی‌ش بگه‌یه‌نیت.

۱. ده‌وله‌تی تورکیا له‌ یه‌که‌م رۆژی دروستبوونییه‌وه‌ (۱۹۲۳) تاوه‌کو دامه‌زراندنی پارتی کرێکارانی کوردستان (۱۹۷۹) بیست‌ونو بزووتنه‌وه‌ی کوردیی له‌ باکووری کوردستان به‌ مانای وشه‌ قه‌لاچوو کردووه. شه‌ری تورکیا دژ به‌ خه‌لکی کوردستان شه‌رێکه‌ له‌ پێوه‌ندی داگیرکهریی و داگیرکراویی، له‌ پێوه‌ندی ده‌سه‌لاتدار و بیده‌سته‌لاتدا خولاسه‌ ده‌بێته‌وه‌. به‌و شیوه‌یه‌ پێوه‌ندیه‌کی تاییه‌تی به‌ هه‌بوونی بزووتنه‌وه‌ی ئازادیخوازیی خه‌لکی کوردستانه‌وه‌ هه‌یه، نه‌ک به‌ هه‌بوونی پارتیکه‌وه‌ له‌ کوردستان. بۆ نمونه، ئه‌گه‌ر هه‌ر ئه‌ورۆ پارتی کرێکارانی کوردستان ناوی له‌ میژووشدا بس‌ردرێته‌وه‌، ده‌وله‌تی تورک واز له‌ داگیرکردنی کوردستان و سیاسه‌تی پاکتاوی ره‌گه‌زیی خۆی له‌ کوردستان ناهێنیت.

۲. له‌ هه‌مان میژووه‌وه‌ ده‌وله‌تی ئێران هه‌مان شیوه‌ له‌ شه‌ری دژ به‌ خه‌لکی کوردستان کردووه. ده‌وله‌تی ئێراق و ئێران و تورکیا له‌ ساڵی ۱۹۵۵ کاتیگ حیلی به‌غداد دامه‌زرا، (ئه‌و ده‌م سووریا ته‌نها ۸ ساڵ بوو دامه‌زرابوو) سێ قۆلایی، به‌ پێی ده‌یان ریکه‌وتنه‌نامه‌ی راگه‌یاندارا و نا راگه‌یاندارا، هه‌موو جوړه‌ هاوکاریه‌کیان دژ به‌ خه‌لکی کوردستان ئه‌نجام داوه. ئه‌م ئاماژه‌یه‌ ته‌نها میژووی مؤدیرن ده‌گرێته‌وه‌، ده‌نا عوسمانیه‌کان و سه‌فه‌ویه‌کان چه‌ندیش دژ به‌ یه‌ک له‌ شه‌ردا بوون، له‌ سه‌ر پرسی کورد هه‌میشه‌ هاوه‌ه‌لۆیست بوون. به‌لگه‌ی زۆر روون ریکه‌وتنه‌نامه‌ی "چال‌دێران" -ه‌ که‌ تیایدا بۆ یه‌که‌م جار خاکی کوردستان و خه‌لکی کوردستانیان، به‌ قازانجی خۆیان و به‌ زهره‌ری کورد، دابه‌ش کرد. شایانی دووپات کردنه‌وه‌ و وه‌بیره‌یانه‌وه‌یه‌ که‌ پاش دروست بوونی سووریا (۱۹۴۷) ده‌وله‌تی سووریا به‌ هه‌موو جوړه‌ هاوکاریه‌کی ستراتژیی دژ به‌ کوردستان به‌شداری کردووه.

۳. ئه‌م سێ ده‌وله‌ته‌ ئیستا له‌ پێوه‌ندیه‌کی سیاسی خودئاگا و پلان‌بوکراو و به‌رنامه‌ریژدا پێ له‌ سه‌ر هه‌یشتنه‌وه‌ی ئه‌و داگیرکهریه‌ داده‌گرن. ره‌هه‌ندی چه‌وساندنه‌وه‌ی ئه‌وان هه‌موو جوړه‌ ئاست و شیوه‌یه‌کی له‌ سته‌م گرتووه‌ته‌وه‌، هه‌ر له‌ گالته‌کردن به‌ فه‌ره‌نگ و که‌سایه‌تی کورد تا ده‌گاته‌ جینۆسایدی سیسته‌ماتیک. په‌یامی ده‌وله‌تی ئێران و تورکیا زۆر روونه‌ و شیرۆقه‌ و لیکدانه‌وه‌ی ورد و تاییه‌تی هه‌لناگریت. په‌یامه‌که‌ ئه‌مه‌یه: نابیت هیچ جوړه‌ خه‌باتیک له‌ کوردستان هه‌بیت. خه‌لکی کوردستان ده‌بیت ته‌سلیمبوون به‌ چاره‌نووس قبول بکات.

۴. ده‌وله‌تی تورکیا هه‌ر هه‌مان ده‌وله‌ته‌ که‌ له‌ سه‌ره‌تای رزگاربوونی هه‌ریمی باشووره‌وه‌ تورکمانه‌کانی به‌ چوار ملیۆن داناوه، که‌ پر چه‌کی کردوون و ریکی خستوون و هه‌موو شیوه‌یه‌ک له‌ کاریان کردووه‌ که‌ کریدیته‌ی کوردستان و حکومه‌تی هه‌ریم بشکێنن. هه‌مان ده‌وله‌ته‌ که‌ رینگا له‌ هه‌ر شیوه‌یه‌ک له‌ چاره‌سه‌ری ئاشتی هه‌گه‌ل حکومه‌تی ناوه‌ندی ئێراق ده‌گریت و هه‌ر جوړه‌ داوایه‌کی ره‌وای کورد به‌ شکاندنی یه‌کایه‌تی خاکی

کۆمهله - پارتی سۆسیالدموکراتی کوردستان
کۆمهله - حزب سوسیالدموکرات کوردستان

The Social Democratic Party of Kurdistan
Komele - Parti socialdemokrati Kurdistan

ئێراق دادهئیت، لهههمانكاتدا بئێندازه پاره سهرف دهكات سیخوڤ و بهکریگیروا له ههریمی کوردستان بلامبکاتهوه و تا ئیستا هیچ دۆکۆمێنتیکی رهسمی تورکیا نییه وشه "کوردستان"، "ههریمی کوردستان" یان "حکومهتی ههریمی کوردستان" تیایدا بهکار هاتبیت، بهلکو وشه "بهپێوه بهرایهتی باکووری ئێراق" بهکار دهبردیت. له زۆرینهی دۆکۆمێنتهکاندا ئاماژه به سهروکی ههریم و پارلهمان و حکومهتی ههریم ناکریت، بهلکو وشه "بنهمالهی تاله بانی و بارزانی" بهکار دهبن.

لهگهڵ ئهوهشدا ههریمی کوردستان بۆ تورکهکان بووه به کانگای پاره پهیدا کردن و ساخکردنهوهی جۆرگه لێک له بهرهمی بئێرزش و بئێ کوالیته که له ولاتانی ئورپا یان تهنانته ولاتی وهکو لوبنان و ئوردن ئاوهرپیان لئ نادریتهوه.

دهولهتی ئێران ئهکتهری سهرهکیه له پشت نهگه پاندنهوهی ناوچه داگیرکراوهکانی باشوور بۆ سهر ههریم. ئهواناچانه هاوکات هاوسنووری ناوچهی کوردستان له ئێران. ئێران دهزانیت که گه پانهوهی ئهواناچانه بۆ سهر ههریمی کوردستان دهبیته مایه فشاریکی زیاتر له سهری. ئێران ههروهها ئهواناچانه که ئیسلامی سیاسی له کوردستان سازمان دهدا، پێگا به ئه نساوئیسلام دهوات بگه نه ناوچه ستراتیژییهکان و فشاریکی گهورهی له سهر تهواوی ئێراق و کوردستان ههیه. ئێران سیسته ماتیک ههول دهوات خه لکی کوردستان تووشی گه ندهلی رهووشتی و کیشانی مهوادی موخه ده ر بکات. لهویدا ئێران کوردستانی ئهمدیو و ئهودیو نانسیت، گرینگ ئهوهیه لاوان و جهوانانی کورد دووچارای خه ساره کۆمه لایه تیهکان و ئعتیاد و بیهرپرسیاری بکات. هه موو ئه کارانهی تورکیا و ئێران له پێناوی هیشتنهوهی خه لکی کوردستاندا به بنده ستیی. نه که ههر بنده ستیکی سونه تیی وا که له ولاتانی کۆلۆنیکراودا عاده ته ن باوه، به لکو کۆیله یه کی بئێ که سایه تیی.

به پێزان،

ناکریت خه لکی کوردستان ته سلیم به هه ره شهی ئێران و تورکیا بن، ناکریت هه ره شهی ئه وه له کورد بکریت که ههر ئه وه ندهی به ئاسته م لئو و قامک ببزوین ئه وا بۆمبارانی ههریمی کوردستان ده که ن و ئاسایشی ههریم تیک ده دن.

هه موو دلسو زانی خه لکی کوردستان و ههروهها به شیکی گهوره له پای گشتیی جیهانی و دهوله تانی زله یز و ناوچه که ئاگادارن و ده زانن که کوردی هه موو به شیکی هه میشه جه ختی له سهر چاره سه ری ئاشنتیی، سیاسی و برایه تیی و هاوولاتی بوون کردوه. به داخه وه وه لامي ئه وه دهوله تانه، جیگه له سوکایه تی و ناو بردنی کورد به بکرگیروای بێگانه، و هاوکاتیش به کاره یانی هیزی سه ربازی به شیوه یه کی درنانه دژی خه لکی کوردستان بووه.

په یامی ئه وه دهوله تانه بۆ کورد که بنده ستیی و کۆیله یه تیی قبول بکات و ته سلیم به واقیعی بییه شی و مافخواری و سهرگه ردانیی بئیت، که له به رچاویدا سامان و مولکی سه رزه مین و بنزه مینی بدزیت، پوو و ئاشکرایه.

ئیمه هه موو ئاگادارین که تورکهکان باشترین خه باتی مۆدیرن و سه رده میانه ی دیموکراتیک له کورد قبول ناکه ن که کورد له باکووری کوردستان به به رچاوی جیهانه وه شایسته دار، به په نجی شان و ئاره قی نیوچاوان و به و په ری شیوه ی ئاشنتیی و توله رانسی سیاسی وه ده ستیده هیئن. تورکهکان ته نانته له کۆکردنه وهی ئۆپوزیسیونی سووریا شدا ناهیلن کورد به شداری بکات و ئه و مه رجه یان به سه ردا ده سه پینن که وشه ی کورد و کوردستان به کار نه بن. تا ئیستا ئۆپوزیسیونی سووریا به رامبه ر به کورد له ژیر فشاری تورکیادا له ده وله تی به شارولئه سه د کۆنه په رستتر به رخورد ده کات. زۆر پینش ئه وهی ئۆپوزیسیون بگاته سه ر حوکم فیڕ ده کردرین که ده توانن و ده بئیت له سه ر کورد سازش و مامه له بکه ن.

